

Tổng công ty may 10

Thực tiễn tận dụng GSP của May 10 :Thuận lợi và khó khăn

Từ năm 1971, EU đã xây dựng các quy tắc để giúp hàng hóa xuất khẩu từ các nước đang phát triển được hưởng những ưu đãi về thuế khi họ xuất hàng sang thị trường EU. Điều này cho phép các nước đang phát triển có cơ hội tiếp cận thị trường EU và góp phần vào sự tăng trưởng nền kinh tế của họ. Đề án này được gọi là “ Hệ thống ưu đãi thuế quan (GSP).Ngày 31/10/2012, Liên minh Châu Âu (EU) đã chính thức công bố Hệ thống Ưu đãi Thuế quan Phổ cập (GSP) sửa đổi và sẽ bắt đầu có hiệu lực từ ngày 01/01/2014.Theo đó, Việt Nam được hưởng chế độ GSP đối với tất cả các mặt hàng. Tuy nhiên, hệ thống GSP của EU đối với Việt Nam dự kiến sẽ chấm dứt khi Hiệp định Thương mại Tự do (FTA) Việt Nam – EU kết thúc đàm phán và bắt đầu có hiệu lực vào cuối năm 2016.

Hệ thống ưu đãi Thuế quan Phổ cập (GSP) sửa đổi đối với các doanh nghiệp dệt may Việt Nam nói chung và đối với May 10 nói riêng có những thuận lợi và những khó khăn nhất định.

Về thuận lợi, hàng hóa có xuất xứ từ Việt Nam sẽ có những ưu đãi về thuế khi nhập khẩu vào các nước có chế độ GSP trên cơ sở đơn phương (không đòi hỏi có đi, có lại). Tức là họ tạo điều kiện thuận lợi cho hàng hóa của nước ta nhập vào thị trường của họ mà không đòi hỏi yêu cầu ngược lại.

Nhờ có ưu đãi về thuế nhập khẩu dành cho Việt Nam, nên khách hàng sẽ có động lực tăng số lượng các đơn hàng xuất đi EU cho các doanh nghiệp VN, cũng như May 10. Số lượng đơn hàng tăng sẽ góp phần giải quyết được việc làm, đảm bảo tăng trưởng, thu hút đầu tư và ổn định năng lực sản xuất. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để các doanh nghiệp tận dụng để đầu tư xây dựng, nâng cao cơ sở hạ tầng và nâng cao đời sống công nhân viên.

Việc có ưu đãi về thuế quan trên thị trường châu Âu cũng tạo ra một lợi thế cạnh tranh cho các doanh nghiệp dệt may Việt Nam, đặc biệt khi mà đối thủ cạnh tranh chính của Việt Nam hiện nay là Trung Quốc đang bị áp thuế **MFN** (hơn GSP trung bình 3.5%). Thay vì đặt các đơn hàng ở Trung Quốc, các khách hàng sẽ lựa chọn Việt Nam để đặt hàng vì họ sẽ có được giảm thuế nhập khẩu khi các doanh nghiệp VN xuất hàng sang EU. Tuy nhiên, lợi thế cạnh tranh do GSP đem lại không mang tính bền vững vì việc đáp ứng được quy tắc của GSP và thời hạn có hiệu lực của GSP không phải là mãi mãi. Hay nói cách khác, lợi thế cạnh tranh do GSP đem lại là lợi thế “ngoại sinh”, không phải là “lợi thế nội sinh”.

Khó khăn chính của việc tận dụng các lợi thế của GSP của May 10 chính là việc đáp ứng tiêu chuẩn xuất xứ nguyên liệu để xin được C/O form A (được hưởng ưu đãi).

Để đáp ứng được tiêu chuẩn xuất xứ nguyên liệu để xin được C/O form A, có 2 trường hợp:

- Sản phẩm có xuất xứ toàn bộ: Hiện tại May 10 chưa thể đáp ứng được tiêu chuẩn này.

- Sản phẩm có thành phần nguyên liệu nhập khẩu:
  - ✓ Đối với hàng FOB hiện tại của May 10, thì các nguyên liệu chính (vải) vẫn do khách hàng chỉ định và chủ yếu nhập từ Trung Quốc (không nằm trong quy tắc xuất xứ cộng gộp). Chỉ có một số ít đơn hàng, nguồn nguyên liệu chính nhập từ Thái Lan (5%), tuy nhiên khách hàng cũng không yêu cầu cấp form A khi May 10 xuất khẩu. Các phụ liệu May 10 tự mua ở trong nước vẫn còn chiếm tỉ lệ rất nhỏ (khoảng 10%). Vì thế nên hầu như May 10 không thể xin được C/O form A cho hàng FOB.
  - ✓ Đối với hàng gia công (CM): Khách hàng gửi nguyên liệu cho May 10 sản xuất nguồn chính cũng không phải từ các nước trong khu vực được ưu đãi, hoặc có thì số lượng không đáng kể. Một số đơn hàng gia công, khách hàng cũng chỉ định May 10 mua vải trong nước, tuy nhiên May 10 cũng chưa phải làm form A cho khách hàng, do số lượng còn hạn chế và thị trường xuất khẩu cũng không phải là các nước được hưởng ưu đãi thuế.

Như vậy, mặc dù hệ thống GSP dành rất nhiều ưu đãi, thuận lợi cho xuất khẩu của Việt Nam, nhưng May 10 vẫn rất khó để có thể tận dụng được các ưu đãi đó. Vấn đề mấu chốt của các doanh nghiệp dệt may nói chung và May 10 nói riêng chính là phần xuất xứ nguyên phụ liệu đầu vào. Với hàng FOB, May 10 sẽ chú trọng việc đàm phán với khách hàng để có thể được mua và nhập các nguyên phụ liệu từ các nước trong khu vực hưởng ưu đãi như mua trong nước, mua từ Thái Lan, Malaysia. Đặc biệt, với dự án ODM mà công ty đang xây dựng, May 10 sẽ tập trung vào việc phát triển và mở rộng các nhà cung cấp từ các nước ASEAN để có thể tận dụng lợi thế của GSP.

Ở một tầm vĩ mô hơn, nếu doanh nghiệp Việt Nam có thể liên kết, tận dụng các vốn đầu tư để trực tiếp sản xuất nguyên phụ liệu ngay từ trong nước là điều tốt nhất. Tuy nhiên, hiện tại thì các doanh nghiệp Việt Nam vẫn chưa làm được điều đó. May 10 và các doanh nghiệp Việt Nam hi vọng đề nghị miễn về xuất xứ nguyên liệu, tức là chỉ cần gia công tại Việt Nam là được cấp C/O form A sẽ đạt được trong hiệp định TPP hoặc khi hiệp định FTA VN-EU được ký kết thì cũng không áp dụng quy tắc xuất xứ của nguyên liệu. Việc đạt được điều kiện trên sẽ mang lại cực kỳ nhiều thuận lợi cho các doanh nghiệp xuất khẩu Việt Nam.